

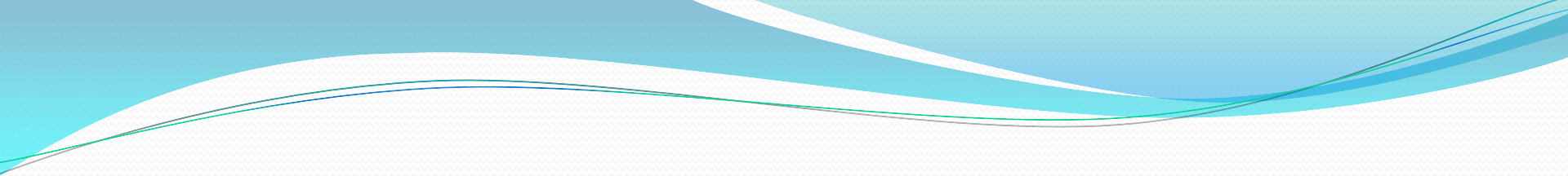
RASPODJELA DOHOTKA I NEJEDNAKOST

Prof. mentor Nikolina C. Ujaković, mag. oec.

Prva ekonomska škola

SADRŽAJ

- Raspoloživi osobni dohodak i bogatstvo
- Raspodjela dohotka i bogatstva
- Analiza nejednakosti – pokazatelji siromaštva
- Lorenzova krivulja
- Nejednakost dohotka i bogatstva i razvijenost gospodarstva
- Izvori nejednakosti
- Mjere protiv siromaštva
- Egzistencijalni minimum i linija siromaštva
- Razvijene zemlje i zemlje u razvoju
- Začarani krug siromaštva
- Problem nejednakosti u RH

Razmisli!

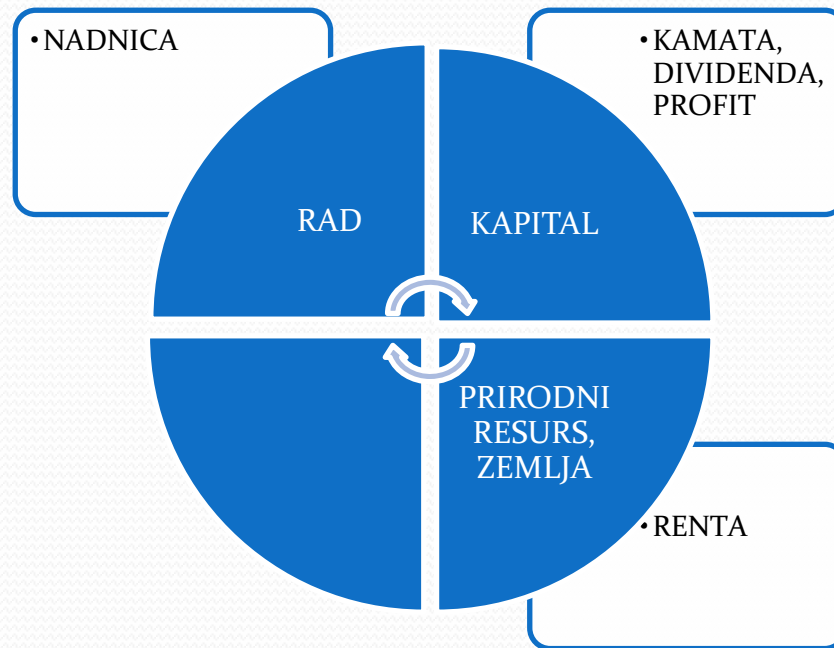
Koliko je bogatih i siromašnih u svijetu?

Zašto je to tako?

Što čini ljude različitima u pogledu dohotka i bogatstva?

RASPOLOŽIVI OSOBNI DOHODAK I BOGATSTVO

- Dohodak – tok dohodaka proizvodnih čimbenika

- Bogatstvo – stanje imovine pojedinca, kućanstva, organizacije, države u nekom trenutku

Izvori dohodaka

OD NESAMOSTALNOG RADA
(primanja, regres, rad preko
student servisa, naknade za
prijevoz, ...)

OD SAMOSTALNE DJELATNOSTI
(prihodi od vlastitog pravnog
subjekta, autorskih prava,
iznajmljivanja prostora)

OD IMOVINE (patenti, licencije, kamate,
dividende, renta)

MIROVINE

NAKNADE ZA
NEZAPOSLENOST
(otpremnine)

SOCIJALNA PRIMANJA (ob. mirovine,
naknade za bolovanje ili tjelesno
oštećenje, stipendije, invalidnine...)

OSTALI PRIMICI (alimentacije,
povrat poreza)

OSTALA RASPOLOZIVA
SREDSTVA – od osiguranja,
prodaje VP, prodaje imovine

UJEDINJENI NARODI

Milenijski ciljevi

1. borba protiv
siromaštva

P: Kako postići ovaj cilj?

Ukidanje ekstremnog siromaštva i gladi

Smanjivanje
mortaliteta djece

oš obrazovanje

Zdrav okoliš

Borba protiv side,
malarije, HIV-a

Uloga žene u društvu

Jednakost spolova

Globalno partnerstvo

ODREDNICE DOHOTKA

- Politike oporezivanja
- Demografski čimbenici (spol, dob, obrazovanje, pismenost)
- Buduća očekivanja
- Promjene p
- ME stabilnost

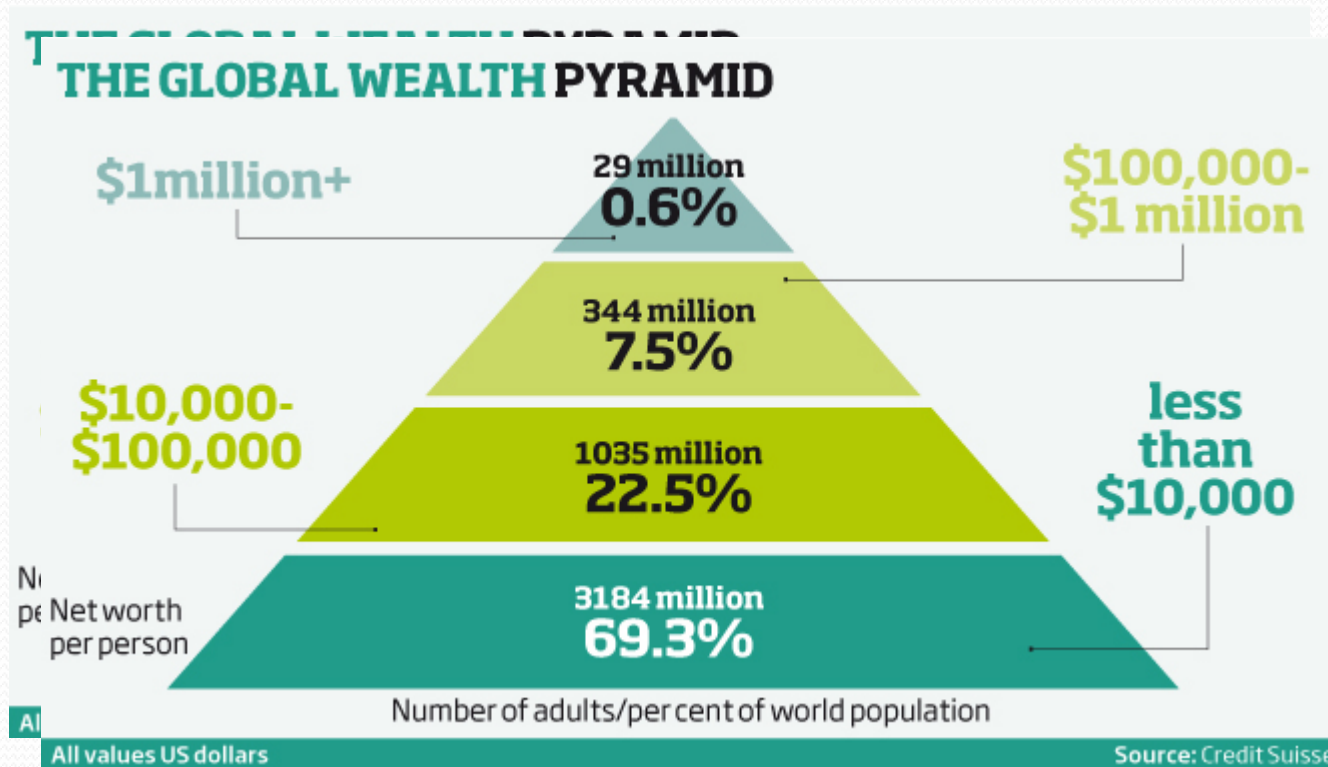
ODREDNICE BOGATSTVA

- Osobni dohodak
- C i S
- Efikasno upravljanje C i S
- Ljudski kapital
- Promjene k
- Očekivanja potrošača
- Promjene cijena dionica, nekretnina

Razmisli! Kako svaka odrednica utječe na dohodak/bogatstvo?
Navedi primjere.

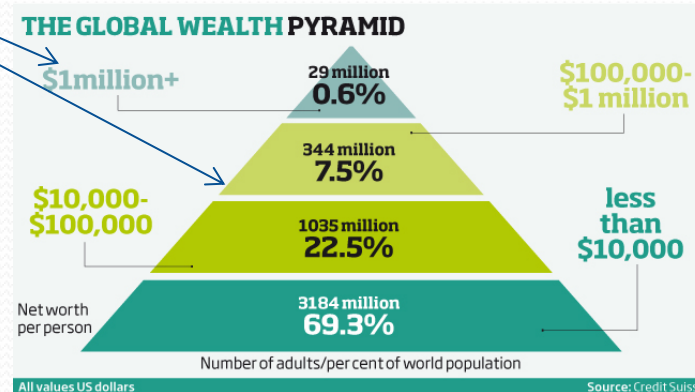
SVJETSKA PIRAMIDA BOGATSTVA

- 0.5 % svjetskog stanovništva → 38.5 % svjetskog bogatstva
- 67.6 % svjetskog stanovništva → samo 3.3 % svjetskog bogatstva

Primjer Japana i Brazila, udž. str. 90

- Svjetsko bogatstvo je nejednako raspoređeno
- Visok stupanj nejednakosti
- Malo svjetskog stanovništva raspolaže s više od $\frac{3}{4}$ svjetskog bogatstva

ANALIZA NEJEDNAKOSTI DOHOTKA I BOGATSTVA

- Važna za ekonomsku politiku
- Na njoj se temelji odluka vlade o preraspodjeli dohotka putem poreza i socijalnih transfera
- Prisjetiti se! Ekonomske funkcije države – poticanje jednakosti

POKAZATELJI SIROMAŠTVA

- Uzimaju u obzir raspoloživi dohodak, broj članova kućanstva, raspodjelu dohotka unutar populacije
- 1. **STOPA RIZIKA OD SIROMAŠTVA** - % osoba koje imaju raspoloživi dohodak ispod praga rizika od siromaštva
- 2. **PRAG RIZIKA OD SIROMAŠTVA** – određen prema sredini distribucije (medijanu) nacionalnog dohotka
- 3. **RELATIVNA LINIJA SIROMAŠTVA** – prag rizika
- 4. **APSOLUTNA LINIJA SIROMAŠTVA** - prag rizika od siromaštva iskazan u jedinicama minimalnog dohotka
- 5. **EKVIVALENTNI DOHODAK** – dohodak kućanstva podijeljen s brojem članova
- 6. **UKUPAN DOHODAK KUĆANSTVA**
- 7. **STOPA MATERIJALNE DEPRIVACIJE** - % osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti najmanje 3 od 9 stavki materijalnog oskudijevanja (odjeća, liječenje, stan...)

DZS – podaci za 2016.godinu

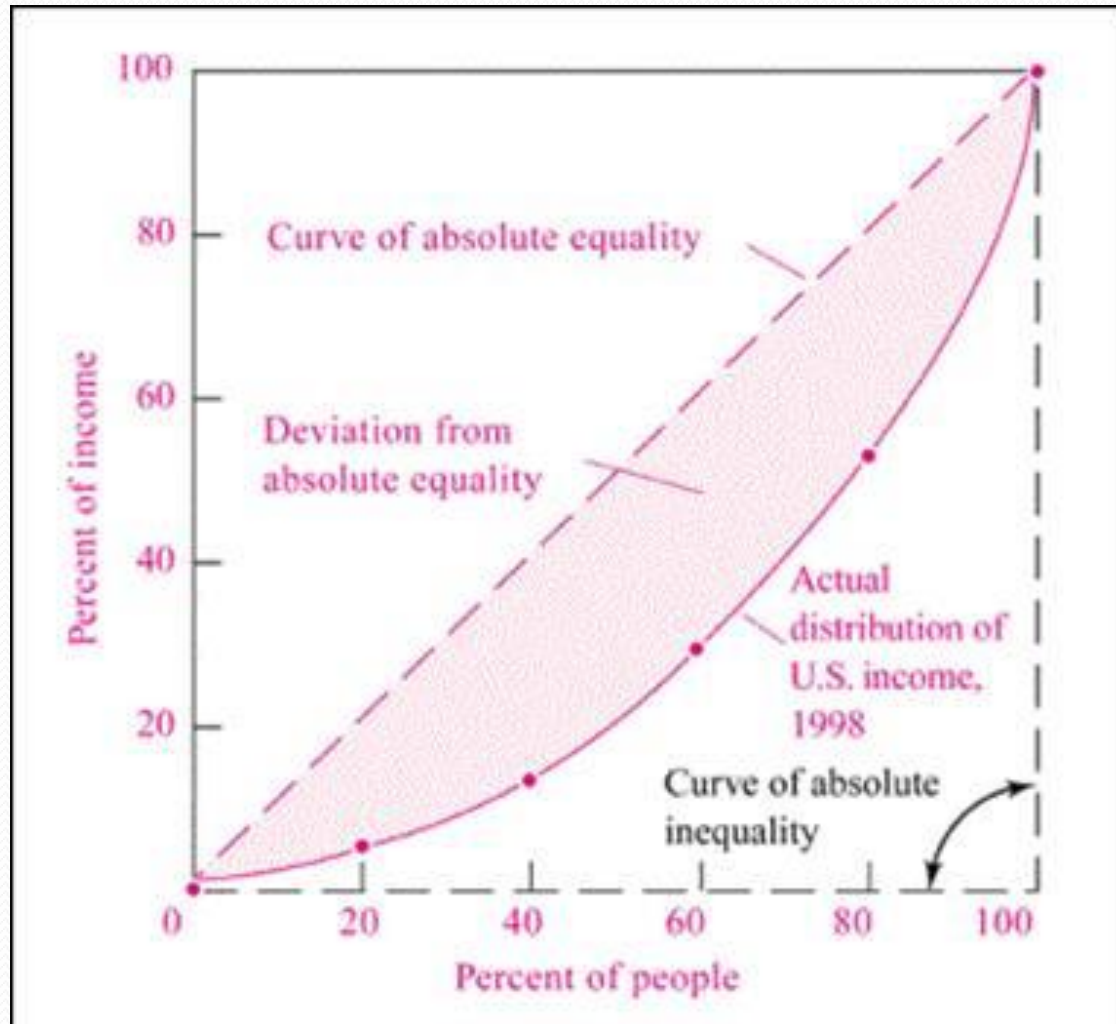
1. KLJUČNI POKAZATELJI SIROMAŠTVA I SOCIJALNE ISKLJUČENOSTI U 2016. KEY INDICATORS OF POVERTY AND SOCIAL EXCLUSION, 2016

Stopa rizika od siromaštva, %	19,9	At-risk-of-poverty rate, %
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti, %	28,5	People at risk of poverty or social exclusion, %
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji (4 ili više stavki), %	12,6	People severely materially deprived (4 or more items), %
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada, %	13,3	People living in households with very low work intensity, %
Prag rizika od siromaštva, kune		At-risk-of-poverty threshold, kuna
Jednočlano kućanstvo	25 668	One-person household
Kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece	53 903	Household consisting of two adults and two children
Prosjek raspoloživog dohotka po kućanstvu, kune	86 550	Average disposable income per household, kuna
Prosjek ekvivalentnoga raspoloživog dohotka, kune	47 442	Average equivalised disposable income, kuna

LORENZOVA KRIVULJA

- Odnos kumulativnog udjela stanovnika i kumulativnog udjela dohotka
- Pogledati sliku 3.4. u udž, str 97
- Lorenzova krivulja i Ginijev indeks – pokazatelji analize dohotka i bogatstva
- Zadatak: proučiti tabelu u udžbeniku. Na temelju nje sam nacrtaj Lorenzovu krivulju

PRIKAZ LORENZOVE KRIVULJE

Prikaz Lorenzove krivulje

- Izvođenje L. krivulje – na temelju udjela određenog postotka stanovništva u ukupnom dohotku
- Dijagonala pod 45° na predstavlja savršenu jednakost u raspodjeli dohotka npr kada bi 20 % st primalo 20 % dohotka
- Lorenzova krivulja prikazuje nejednakost
- Udaljenija krivulja od linije jednakosti znači veću nejednakost u društvu
- Brojčani pokazatelj te nejednakosti je Ginijev koeficijent čija viša vrijednost, prema 1, pokazuje veću nejednakost

VEZA NEJEDNAKOSTI I SIROMAŠTVA

- rast nejednakosti – povezan s gospodarskim rastom
- **Zašto nemaju svi iste koristi od rasta?**

Čimbenici koji utječu na širenje nejednakosti:

1. GLOBALIZACIJA – tehn.napredak i pravne promjene
2. PROMJENE U OBITELJI I STRUKTURI KUĆANSTVA
3. SUSTAV POREZA I NAKNADA – utječe na raspodjelu dohotka

IZVORI NEJEDNAKOSTI

OD RADA

- GLOBALIZACIJA
- RAZLIKE U ZAŠTITI ZAPOSLENIH
- TEHNOLOŠKE PROMJENE
- IMIGRACIJE
- RAZLIKE U SPOLU
- NEKONKURENTNE GRUPE (sportaši, glumci)

OD IMOVINE

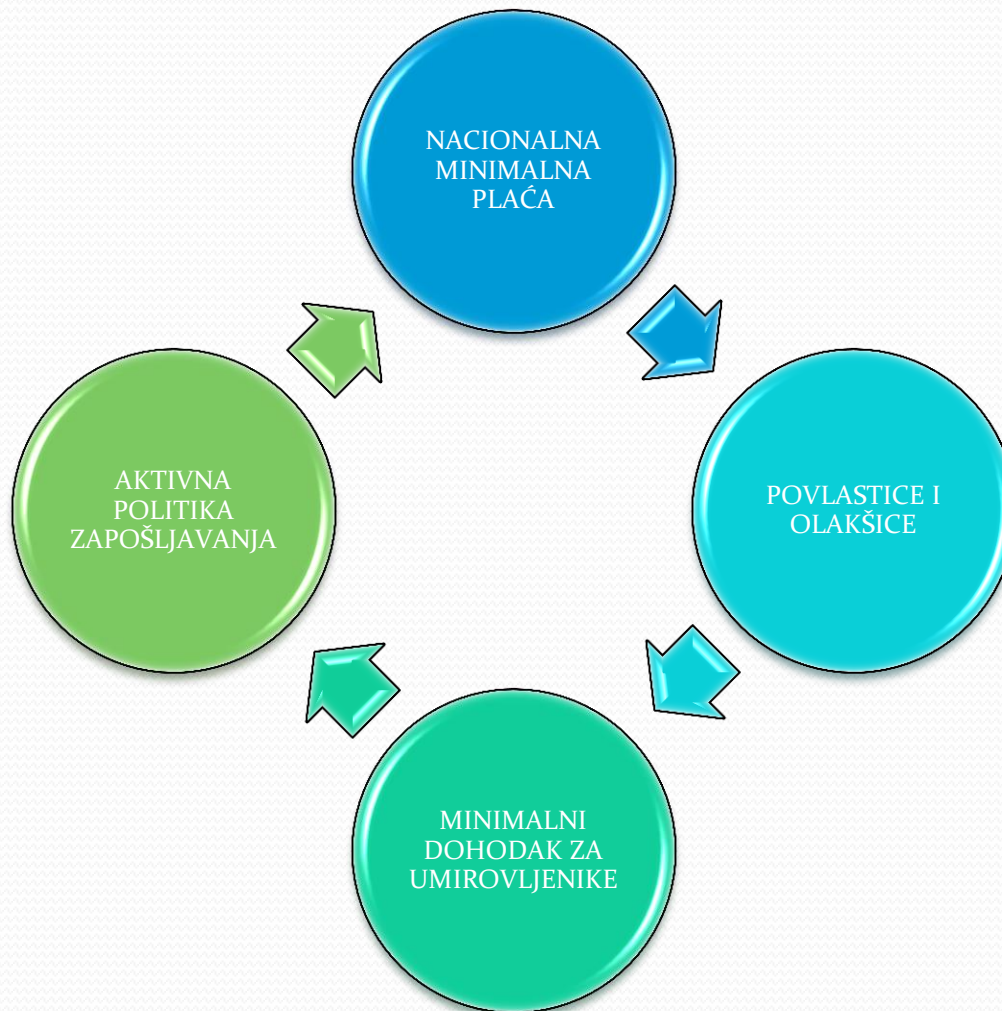
- Dobiti od patenata, licencija, autorskih prava, kamata na štednju, dividende, primanja od iznajmljivanja prostora ili zemlje

USPOREDBA ZEMALJA

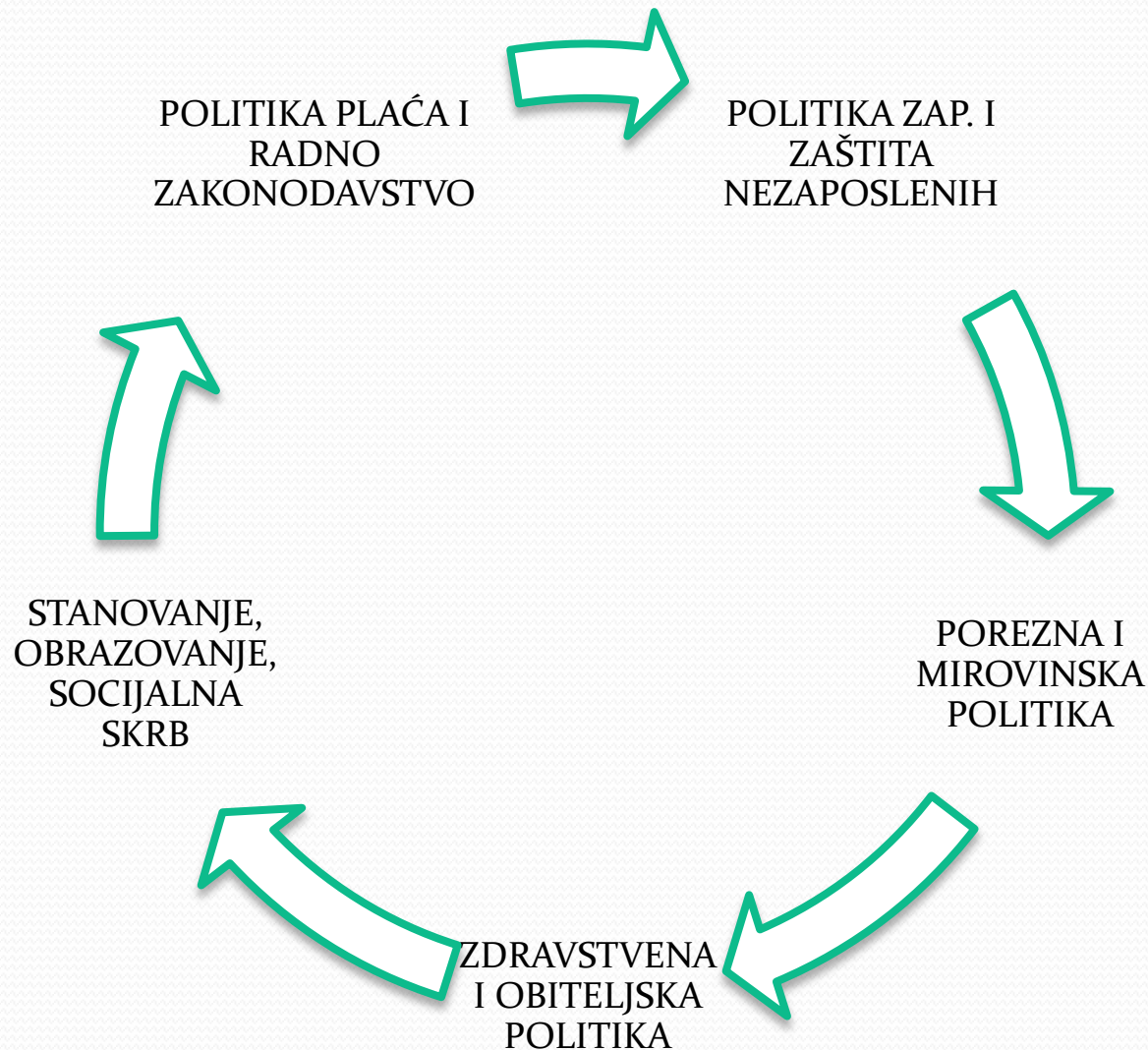
- Str. 107, tabela 3.2.

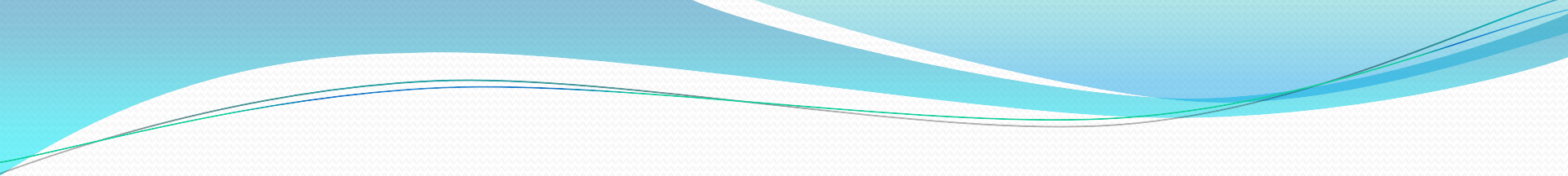

PROGRAMI BORBE PROTIV SIROMAŠTVA

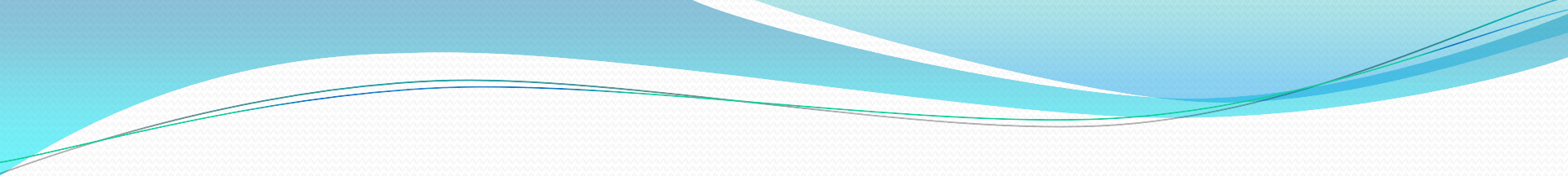
BORBA PROTIV SIROMAŠTVA U RH

Ponovi sadržaje uz pomoć kviza

<https://wordwall.net/hr/resource/2718405>

HVALA NA PAŽNJI!

Literatura: Benić Đ., Jošić J., Mandir, A., Škare, M.,
Osnove ekonomije 3, udžbenik za treći razred strukovne
škole za zanimanje ekonomist/ica, Zagreb, ŠK